

Forslag

til

Lov om ændringer i lov om almindelig arbejderbeskyttelse.

(Beskyttelse mod ioniserende stråling, velfærdsforanstaltninger for arbejdere uden fast arbejdssted, natarbejde i bagerier samt unge menneskers natarbejde).

Fremsat den 7. februar 1962 af *socialministeren*.

§ 1.

I lov nr. 226 af 11. juni 1954 om almindelig arbejderbeskyttelse, således som denne er ændret ved lov nr. 71 af 28. marts 1956 samt ved lov nr. 101 af 25. marts 1959, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 2 d), affattes således:

„følgende bestemmelser i kap. 3 B — nemlig § 16 om bygningsværker og erhvervs-hæmmede arbejdere m. v., § 18 om første-hjælp og § 26 om transportarbejde — omfatter enhver beskæftigelse i en arbejdsgivers tjeneste med anvendelse af sådanne tekniske anlæg, hjælpemidler og materialer, der kan frembyde fare for de beskæftigede. Det samme gælder bestemmelserne i § 28 om personlige beskyttelsesmidler. Bestemmelserne i § 27 A om arbejde, der udsætter de beskæftigede for ioniserende stråling, omfatter enhver beskæftigelse i en arbejdsgivers tjeneste;“

2. I § 15 indføres som nyt stk. 3:

„Stk. 3. Hvor arbejdere i en virksomhed i øvrigt beskæftiges på skiftende steder, men ved arbejdstidens begyndelse og slutning normalt indfinder sig på virksomhedens forretningssted eller på et andet, af virksomheden anvist, fast samlingssted, såsom skorstensfejere, renovationsarbejdere, transportarbejdere o. lign., kan direktøren for arbejdstilsynet i det omfang, hvori det

Socialmin. j. nr. 5. kt. 13-43-60.

anses for påkrævet eller naturligt, efter forhandling med arbejdsrådet bestemme, at de i § 13, stk. 1, nr. 8, 9, 10, 12 og 13, indeholdte bestemmelser om drikkevand, vaskedretninger og bade, garderober, vaske-skure m. v., opholds- og spiserum samt aftrædelsesrum skal finde anvendelse på vedkommende virksomhed, således at det kan pålægges virksomheden at stille de nævnte foranstaltninger til de beskæftigedes rådighed på det faste samlingssted.“

3. Som ny § 27 A indføres:

„§ 27 A. Ved arbejde, der udsætter de beskæftigede for ioniserende stråling, skal der træffes fornødne foranstaltninger til at sikre de pågældende en effektiv beskyttelse mod ulykkes- og sundhedsfaren.

Stk. 2. Ingen arbejder må i strid med en sagkyndig læges råd beskæftiges eller vedblive at være beskæftiget ved arbejde, der vil kunne udsætte ham for ioniserende stråling.

Stk. 3. Socialministeren kan efter forhandling med direktøren for arbejdstilsynet og arbejdsrådet samt indenrigsministeren fastsætte nærmere regler for arbejde, der udsætter de beskæftigede for ioniserende stråling, herunder fastsætte de højest tilladelige doser af ioniserende stråling, der må forekomme, samt fastsætte regler, der forbyder bestemte kategorier af arbejdere at være beskæftiget ved sådant arbejde.“

4. I § 31, stk. 2, nr. 1), formuleres litra a. således:

„kl. 3-4 i følgende omfang:
natten til søndage,
natten forud for fastelavnsmandag, 2. påske-
dag, 2. pinsedag og grundlovsdagen, og
indtil 52 nætter i et kalenderår efter arbejds-
giverens eget valg på betingelse af an-

meldelse til vedkommende fabrikinspektøj
efter reglerne under litra c. nedenfor.“

5. I § 43, stk. 1, nr. 1), udgår „samt“ og
efter „transportvirksomheder“ indføres
„samt i bygge- og anlægsvirksomhed“.

§ 2.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1962.

Bemærkninger til lovforslaget.

Lovforslaget tilsigter:

1) at muliggøre Danmarks ratifikation af den af Den internationale Arbejdsorganisations 44. konference den 22. juni 1960 vedtagne konvention nr. 115 om beskyttelse af arbejdere mod ioniserende stråling (konventionen findes optrykt i den af socialministeriet til Folketinget afgivne Beretning om den 44. internationale arbejds-konference i Genève 1960, s. 19-21),

2) at give adgang til at kræve velfærdsforanstaltninger gennemført i visse tilfælde, hvor arbejdere ikke beskæftiges på fast arbejdssted,

3) at udvide adgangen til natarbejde i bageri-virksomheder samt

4) at indføre et formelt forbud mod anvendelse af unge mennesker til natarbejde i bygge- og anlægsvirksomhed.

Der foreligger med hensyn til samtlige punkter tilslutning fra arbejdsrådet.

For så vidt angår de under nr. 1 foreslåede ændringer, fremsættes der samtidigt hermed parallelle forslag til ændringer i lov nr. 227 af 11. juni 1954 om arbejderbeskyttelse indenfor handels- og kontorvirksomhed og lov nr. 228 af s. d. om arbejderbeskyttelse indenfor landbrug, skovbrug og gartneri.

Til de enkelte bestemmelser bemærkes:

Ad § 1.

Ad nr. 1. På Den internationale Arbejdsorganisations 44. konference i 1960 vedtoges konvention nr. 115 om beskyttelse af arbejdere mod ioniserende stråling, hvis art. 1 forpligter ethvert medlemsland, der ratificerer konventionen, til at gennemføre den ved lov, administrative bestemmelser, praktiske anvisninger eller andre egnede midler. Regeringen finder det ønskeligt, at Danmark ratificerer konventionen og foreslår derfor dertil sigtende bestemmelser indføjet i arbejderbeskyttelseslovgivningen.

Konventionen finder ifølge art. 2, stk. 1, anvendelse på enhver beskæftigelse, der medfører, at arbejdere udsættes for ioniserende stråling under deres arbejde. Det foreslås, at den nye bestemmelse i § 27 A om arbejde med ioniserende stråling (jfr. nedenfor under ad nr. 3) i lighed med, hvad der gælder de øvrige bestemmelser, der er nævnt i § 1, stk. 2, d), i lov om almindelig arbejderbeskyttelse, skal omfatte enhver beskæftigelse i en arbejdsgivers tjeneste, og at dette under hensyn til den klart konstaterede fare, der er forbundet med arbejde med ioniserende stråling, gælder ubetinget.

Ad nr. 2. I § 13 i lov om almindelig arbejderbeskyttelse er der givet regler om sundheds- og velfærdsforanstaltninger for virksomhed, der foregår på fast arbejdssted.

I § 15, stk. 1, er der hjemmel til at kræve visse af de i § 13 indeholdte bestemmelser bragt i anvendelse i tilfælde, hvor arbejdere beskæftiges inden for et fast afgrænset område, men på skiftende steder inden for dette område, som f. eks. inden for et havneområde, og i § 15, stk. 2, er der fastsat bestemmelser om visse velfærdsforanstaltninger i tilfælde, hvor mere end 5 arbejdere beskæftiges på midlertidig arbejdsplads ud over en kortere tid, f. eks. byggepladser.

Der findes imidlertid herudover visse tilfælde, hvor arbejdere beskæftiges på skiftende arbejdssteder, uden at dette dog er inden for et fast afgrænset område, og hvor de ved arbejdstidens begyndelse og slutning normalt indfinder sig på virksomhedens bopæl eller på et andet, af virksomheden anvist samlingssted. Dette kan således være tilfældet med hensyn til skorstensfejere, renovationsarbejdere og visse transportarbejdere. Det kan i disse tilfælde være lige så naturligt at kræve visse velfærdsforanstaltninger gennemført.

Det foreslås derfor til § 15 at føje et nyt stk. 3, hvorved der gives adgang for direktøren for arbejdstilsynet til, efter forhandling med arbejdsrådet, at

bestemme, at nærmere angivne velfærdsforanstaltninger kan kræves tilvejebragt i tilfælde som nævnt.

Ad nr. 3. Bestemmelsen i den foreslåede § 27 A, stk. 1, er udformet på grundlag af den foran under ad nr. 1 nævnte konventions art. 2 og art. 3.

Bestemmelsen i stk. 2 tilsigter at skabe hjemmel for gennemførelse af det i konventionens artikel 14 indeholdte forbud mod, at en arbejder i strid med en sagkyndig læges råd beskæftiges eller vedbliver at være beskæftiget ved arbejde, der vil kunne udsætte ham for ioniserende stråling.

I stk. 3 foreslås tilvejebragt en bemyndigelse for socialministeren til fastsættelse af de nærmere regler for gennemførelse af konventionen.

Ad nr. 4. Organisationerne inden for bagerfaget, Den danske Bagerstands Fællesorganisation og Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund, har i forening fremsat ønske om, at den i lovens § 31, stk. 2, 1), a. indeholdte adgang til at påbegynde arbejdet kl. 3 natten forud for søndage og en række nærmere opregnede helligdage, d. v. s. 1 time før ophøret af den sædvanlige nattehvil, udvides med indtil 52 nætter i et kalenderår efter arbejdsgiverens eget valg.

Som begrundelse herfor har organisationerne henvist til, at den overenskomstsmæssigt gennemførte forkortelse af arbejdstiden i forbindelse med det pres, som den øvrige detailhandels tidlige lørdagslukning udøver på bageriernes salg, og tilstrømningen til de udtalte sommerhusområder bevirker, at bagerierne, navnlig lørdag morgen ikke kan undvære arbejdstiden kl. 3-4.

Organisationerne har foreslået, at der om anvendelse af den udvidede adgang til natarbejde skal ske en tilsvarende, forudgående anmeldelse til arbejdstilsynet som fastsat i § 31, stk. 2, 1), c.

Med hensyn til sådan anmeldelse bemærkes, at det må påregnes, at der i praksis vil kunne ske samlet anmeldelse vedrørende et antal nætter inden for afgrænsede perioder.

Ad nr. 5. Den af Danmark i 1922 ratificerede I.L.O. konvention nr. 6 af 1919 angående unge menneskers natarbejde i industrien indeholder forbud mod, at unge mennesker under 18 år arbejder i industrielle foretagender om natten, d. v. s. i en periode på i det mindste 11 på hinanden følgende timer, i hvilken tiden fra kl. 22 til kl. 5 er indbefattet. Under industrielle foretagender henregner konventionen også bygge- og anlægsvirksomhed.

Lov om almindelig arbejderbeskyttelse indeholder i § 43, stk. 1, nr. 1, bl. a. forbud mod anvendelse af unge mennesker under 18 år til arbejde om natten i håndværks- og industrivirksomheder i tiden mellem kl. 18 og kl. 6, men ikke et tilsvarende forbud mod unge menneskers anvendelse til bygge- og anlægsvirksomhed.

I praksis udfører unge mennesker under 18 år ikke natarbejde i bygge- og anlægsvirksomhed her i landet, og det er derfor hidtil anset for ufornødent at give et forbud herimod. Den internationale Arbejdsorganisation har imidlertid givet udtryk for, at den vil finde det nødvendigt, at der fastsættes et forbud mod unge menneskers arbejde om natten i bygge- og anlægsvirksomhed.